

Summit o klimatických zmenách

Podporte ekologický rast, chráňte Zem

22. september, hlavné sídlo OSN v New Yorku

Informačný materiál

Prečo potrebujeme dodržať zmluvu z Kodane

7. decembra 2009 sa zástupcovia 193 zmluvných strán stretnú v Kodani, aby rokovali o spravodlivej, komplexnej a vedecky podloženej dohode o klimatických zmenách s platnosťou na obdobie po roku 2012.

Tento rok máme príležitosť vybrať si nový smer. Kodaň nám ponúka šancu reštrukturalizovať našu globálnu ekonomiku – investovať do čistej energie, oživiť rast smerom k prosperite a zodvihnúť milióny ľudí z chudoby. Uzavretím dohody v Kodani si môžeme zabezpečiť planétu s lepším životom pre naše deti a ďalšie generácie, ktoré po nás prídu.

Ak uzavrieme dohodu v Kodani v decembri tohto roku...

Z dlhodobého hľadiska posilníme hospodárske oživenie. Riešenie problému klimatických zmien je zároveň riešením našich problémov súvisiacich so súčasnou ekonomickou a energetickou situáciou. Stimulačné balíčky zamerané na energetickú účinnosť, verejnú hromadnú dopravu, efektívne inteligentné rozvodné siete a technológie v oblasti obnoviteľných zdrojov energií zabezpečujú dvojnásobné výnosy cestou znovuoživenia a premeny našej ekonomiky bezpečnejšou a trvalo udržateľnejšou cestou, popri súčasnom naštartovaní energetickej nezávislosti.

Dnes máme šancu vybudovať ekonomiku zajtrajška. Obchodný sektor bude mať potrebné politické smerovanie a signály dôležité pre vytváranie investícií do ekologických technológií, ekologických pracovných miest a rozširovanie čistej energie a infraštruktúry.

Ušetríme peňažné prostriedky. Ekonomovia sa zhodujú, že je lacnejšie konať dnes ako tento krok odkladať na neskôr. Očakáva sa, že v budúcich desaťročiach náklady na riešenie otázky klimatických zmien prudko stúpnu, keďže budú zničené obydliá, rozšíri sa hlad, milióny ľudí sa premiestnia a každý kontinent postihnú výkyvy počasia. Dnešnou investíciou do jednoduchých a z hľadiska nákladov efektívnych opatrení môžeme obmedziť niektoré z najhorších dopadov klimatických zmien a zároveň vybudovať spravodlivosť z hľadiska lepšej budúcnosti.

Vybudujeme čistejšiu, zdravšiu a bezpečnejšiu budúcnosť pre naše deti. Čoraz častejší výskyt klimatických zmien spôsobí, že život ako ho dnes poznáme, sa pre budúce generácie, generácie našich detí a vnúchat, dramaticky zmení. Klimatické zmeny nemôžeme zvrátiť, avšak znížením emisií a opatrným prístupom k zachovávaniu prírodných zdrojov ako aj posilňovaním našej odolnosti voči extrémnym výkyvom počasia môžeme spomaliť ich následky.

Môžeme ukázať naše hodnoty. Klimatické zmeny znamenajú ochraňovanie životov a živobytie ako aj dedičstva, ktoré si zachováame pre budúce generácie. Zameranie sa na otázku klimatických zmien dokazuje, že nám záleží na ochrane našej planéty a na prosperite generácií, ktoré prídu po nás.

Ak nebudeme tento rok v Kodani konať...

Riskujeme katastrofické následky pochádzajúce z nebezpečne nestabilného počasia.

- Vedci hovoria, že v prípade, ak sa chceme vyhnúť takým dopadom klimatických zmien, ktoré by mohli destabilizovať každý prvok našej spoločnosti, musia emisie skleníkových plynov dosiahnuť

svoj posledný maximálny vrchol pred rokom 2020. Niektoré z najhorších scenárov, o ktorých pred dvoma rokmi informoval Medzivládny panel pre klimatické zmeny (IPCC), sa naplnili alebo boli dokonca prekonané.

- Polárne ľadové čiapky a ľadovce sa roztápajú rýchlejšie ako sa očakávalo. Úroveň morí stúpa. Oceány sú čoraz kyslejšie. Rozširujú sa púšte. Smrteľné búrky, suchá, záplavy a extrémne počasie sa vyskytujú čoraz častejšie.
- Do roku 2100 hrozí na celom svete vyhynutie 25% - 30% živočíchom a rastlinám.
- Malým ostrovným štátom ako napríklad Maledívy hrozí zaplavenie vodou.

Stovky miliónov ľudí by následkom klimatických zmien stratili svoje domovy, živobytie a spôsoby prežitia.

- Tri štvrtiny humanitárnych katastrof dnes súvisia s klimatickými zmenami v porovnaní s 50% pred desiatimi rokmi. Za posledných dvadsať rokov sa počet katastrof zaregistrovaných v priebehu jedného roka zdvojnásobil a vyšplhal na 400.
- Zmenené schémy počasia by mohli zintenzívniť súťaž o vodu, jedlo, pôdu a ďalšie životodarné zdroje.
- Mnohé populácie môže postihnúť nedostatok vody, keďže v Himalájach, Skalnatých horách a Andách sa ľadovce topia alarmujúcou rýchlosťou. Hladina morí je pod vážnym tlakom v Číne, Indii a v juhozápadnej časti Spojených štátov.
- Okolo roku 2020 bude musieť 75 až 250 miliónov ľudí v Afrike čeliť väčšiemu nedostatku vody. Zavlažovanie pôdy dažďom, čo je v Afrike najfrekvencovanejšia metóda, v tom čase pravdepodobne poklesne o 50%, čo bude mať obrovské následky z hľadiska hladu, podvýživy, výskytu chorôb a politickej nestability.
- Stúpajúca hladina morí by mohla ohroziť 1 človeka z 10, ktorí v súčasnosti žijú v rizikových pobrežných oblastiach, len niekoľko metrov nad hladinou mora.
- Vyššia teplota na celom svete a výdatnejšie dažde by mohli zvýšiť šírenie chorôb ako napríklad malária a tropická horúčka dengue.

Uzatvoríme cestu ešte nebezpečnejším dopadom klimatických zmien. Vypustené emisie skleníkových plynov zostávajú v atmosfére desiatky rokov, ak nie stovky. Dnešné investície do energetickej infraštruktúry fosílnych palív obmedzia ďalšie emisie a na niekoľko ďalších desaťročí aj budúce dopady klimatických zmien.

Stratíme budúce príležitosti v oblasti ekonomiky. Krajiny, ktoré zlyhajú v zavádzaní ekologických technológií, by sa mohli voči svojim susedom, ktorí pretransformovali svoj priemysel na energeticky efektívnejší, stať menej konkurencieschopní a ziskoví.

Bude to mať následky z hľadiska dlho trvajúcich politických nákladov. Mohli by sme prísť o jedinečnú politickú príležitosť, ktorá sa už nemusí tak skoro opakovať. Ak v Kodani zlyháme, bude ťažké mobilizovať akcieschopnosť v oblasti klímy neskôr. Taktiež by sa mohlo stať, že zavedieme negatívny precedens pre spoluprácu na ďalších otázkach celosvetového charakteru, napr. v oblasti obchodu, financií a medzinárodnej bezpečnosti.

Čím dlhšie čakáme, tým nákladnejšie bude riešenie otázky klimatických zmien, a to pre našu planétu ako aj pre našu ekonomiku. Dohoda o klimatických zmenách v Kodani je tá najlepšia dohoda, akú môžeme pre našu spoločnú budúcnosť uzavrieť. Musíme konať teraz.

Viac informácií: www.un.org/climatechange